

KORESPONDENCJE

Sromotnik fiołkowy Phallus Hadriani Vent. ex Pers. na wybrzeżu Wolina i wschodniego Uznamu

W Polsce obok pospolitego sromotnika bezwstydnego *Phallus impudicus* L. występują niezwykle rzadko dwa inne gatunki sromotników a mianowicie: sromotnik fiołkowy *Phallus hadriani* oraz mędziak psi *Mutinus caninus* Fr.

We wrześniu 1970 roku, podczas przeprowadzania inwentaryzacji stanowisk mikołajka nadmorskiego na wybrzeżu Wolina i polskiej części Uznamu, stwierdziłem występowanie tam sromotnika fiołkowego.

Szczególnie licznie występuje on na wydmach Uznamu, gdzie zaobserwowałem ponad 20 dorodnych egzemplarzy. Rosły wszystkie pojedynczo na czole utrwalającej się wydmy białej, w sąsiedztwie piaskownicy bałtyckiej *Ammophila baltica* i wydmuchrzy cy piaskowej *Elymus arenarius*.

Na Wolinie spotkałem jedno zwarte stanowisko na wschód od Międzyzdrojów u podnóża Kawczej Góry. Charakterystyczne tutaj wybrzeże klifowe nie jest typowym środowiskiem sromotnika fiołkowego, gdyż najczęściej rośnie on na wydmach. Jest gatunkiem charakterystycznym dla zespołu wydmuchrzy cy piaskowej i piaskownicy zwyczajnej *Elymo-Ammophiletum* Westhoff 1947. Na niewielkiej łączce odgródzonej od morza opaską betonową naliczyłem 8 owocników. W najbliższym sąsiedztwie rosną gęste zarośla rokitnika zwyczajnego *Hippophae rhamnoides*. Okazy przeze mnie spotkane posiadały słaby zapach słodkawo-miodowy.

Ten rzadki w Polsce gatunek sromotnika występuje nad Bałtykiem, częściej jednak można go spotkać na zachód od Rugii. Występuje również na wybrzeżu Morza Północnego, Śródziemnego i Czarnego. W głębi łądu spotykany jest wyjątkowo (w Polsce podawany z wybrzeża, z okolic Poznania i Warszawy). Od pospolitego sromotnika bezwstydnego różni się przede wszystkim miejscem występowania. Zajmuje środowisko suche, trawiaste. Jest nieco mniejszy i na szczycie owocnika posiada większą tarczkę. Zapach jego jest mniej intensywny i o słodkawym zabarwieniu. Ten interesujący grzyb rośnie nawet w miejscach, gdzie piasek nagrzewa się do 54°C (W o j e w o d a 1965).

Ryc. 1. Sromotnik fiołkowy *Phallus hadriani* Vent. ex Pers. w Wolińskim Parku Narodowym u podnóża Kawczej Góry. — The fungus *Phallus hadriani* Vent. ex Pers. in the Wolin National Park at the foot of the Kawcza Góra hill. Fot. B. Jakuczun

Lisiewska (1966) badając grzyby wyższe Wolińskiego Parku Narodowego wyróżniła 283 gatunki, i 11 odmian; podała również jedno stanowisko sromotnika fiołkowego koło wsi Wiselka, gdzie zaobserwowała jeden owocnik.

Ze względu na dużą rzadkość tego niezwykle ciekawego i mało poznanego grzyba należałoby otoczyć troskliwą opieką jego nieliczne stanowiska.

Bogdan Jakuczun